

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту

«ПОГОДЖЕНО»
Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи
_____ О.Б. Жильцов
«___» _____ 2018 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Вченою радою
Факультету здоров'я, фізичного виховання
і спорту,
протокол № 07 від «28» 03 2018 р.
Вчений секретар _____

ПРОГРАМА
КОМПЛЕКСНОГО ЕКЗАМЕНУ
зі спеціалізації "Методика туристичної роботи"

напрямок підготовки 6.010201 – Фізичне виховання,
освітньо-кваліфікаційний рівень "бакалавр"

Затверджено
на засіданні кафедри фізичного
виховання і педагогіки спорту
протокол № 8 від «15» березня 2018 р.
Завідувач кафедри
к.н.ф.в.с., доцент, Ясько Л.В.

ЗМІСТ

Вступ

1. Загальні вимоги до атестації
2. Етапи та загальний зміст комплексного кваліфікаційного екзамену
3. Організація діагностики якості підготовки (атестація)
4. Критерії оцінювання якості підготовки
5. Методичне забезпечення атестації

Список рекомендованої літератури

Пояснювальна записка

Професійна підготовка фахівця – це формування розвиненої, компетентної, здатної швидко адаптуватися до динамічних умов діяльності особистості на основі удосконалення змісту й технологій навчання студента.

Важливим аспектом оптимізації професійної підготовки фахівців з фізичного виховання є посилення практичної спрямованості навчання та необхідність підготовки, насамперед, широкопрофільних фахівців. Крім того, важливим напрямком у підготовці фахівців у вищій школі стає орієнтація не тільки на професійну, але й особистісну складову, що дозволить випускнику ВНЗ, відповідно до змін у сфері трудових відносин, в міру необхідності виявляти ініціативу, гнучкість та самоудосконалюватися.

Комплексний екзамен зі спеціалізації «Методика туристичної роботи» є важливим завершальним етапом у підготовці фахівця. Мета цього іспиту полягає не лише у перевірці знань випускників, їх готовності до практичної діяльності за спеціальністю, але й у стимулюванні їх подальшого саморозвитку й самовдосконалення. Планомірна самотійна робота студентів, особливо під час підготовки до комплексного екзамену, допомагає систематизувати, глибше осмислити і закріпити знання, отримані в процесі вивчення тієї чи іншої дисципліни.

Програма державного екзамену включає основні положення з тем: культурно – історичне значення туризму у розвитку суспільства, функції туризму у суспільстві, вплив туристичної роботи на розвиток морально-вольових та фізичних якостей школярів, форми організації туристичної роботи, класифікація видів туризму, основи організації та проведення спортивних заходів, планування та керування оздоровчими заходами, основні принципи організації гурткової роботи; особливості функціонування туристичних секцій та гуртків; організація позакласної роботи та додаткової освіти школярів; методичні аспекти керування гуртковою діяльністю.

На комплексний екзамен виносяться основні питання з дисциплін «Туристична робота в навчальних закладах», «Методика туристичної роботи», «Спортивне орієнтування».

Комплексний кваліфікаційний екзамен, що передбачає виконання певних атестаційних кваліфікаційних завдань, є адекватною формою кваліфікаційних випробувань, яка об'єктивно і надійно визначає рівень освітньої та професійної підготовки випускників вищих навчальних закладів, оцінювання ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки студентів відповідно до об'єктивних критеріїв.

Випускник повинен продемонструвати глибокі знання з методики туристичної роботи, ілюструвати їх прикладами, а також продемонструвати вміння застосовувати теоретичні та практичні знання для організації та проведення туристичної роботи в освітньому процесі загальноосвітніх шкіл.

На іспиті зі спеціалізації «Методика туристичної роботи» студенти повинні проявити отримані знання, уміння та навички, які стануть основою їх свідомого і

творчого підходу до розв'язання навчально-виховних завдань, допоможуть в адаптації до змін, які проходять у змісті, методах і формах організації туристичної роботи з представниками різних верств населення України.

Програма покликана надати допомогу студентам при підготовці до екзамену: визначити та систематизувати зміст дисципліни методика навчання української літератури, виділити стрижневі питання й акцентувати на них увагу, тим самим забезпечивши систематизацію матеріалу і можливість самоконтролю.

З метою підвищення ефективності програми як навчально-методичного документа до неї також включені списки рекомендованої літератури.

У програмі не названі практичні уміння, якими має володіти студент, адже такою перевіркою випускника була педагогічна практика. На комплексному іспиті оцінка сформованості вмінь проводиться опосередковано, критерії її визначення – правильність уявлень студента про функціональний характер того чи іншого вміння, його роль в організації навчального процесу.

Рекомендована програма складена з урахуванням вимог, що висуваються до студентів на випускному екзамені, з метою виявлення різнобічних і глибоких знань з циклу дисциплін обраної спеціалізації.

Комплексний екзамен для студентів за напрямом підготовки 6.010201 - Фізичне виховання (ОКР «бакалавр», денна форма навчання) проводиться в усній формі.

Розділ 1. Загальні вимоги до атестації

1.1. Атестація випускників за напрямом «6.010201 - Фізичне виховання» здійснюється за допомогою засобів об'єктивного контролю ступеня досягнення цілей освітньо-професійної підготовки.

1.2. Атестація здійснюється на підставі оцінки рівня професійних знань, умінь та навичок випускників, передбачених освітньо-кваліфікаційною характеристикою бакалавра галузі знань «0102 – Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» за напрямом «6.010201 - Фізичне виховання», з використанням загальнокомплексних методів комплексної діагностики: складання комплексного кваліфікаційного комплексного іспиту зі спеціалізації.

1.3. Інформаційною базою, на підставі якої формуються засоби об'єктивного контролю ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки, є змістовні модулі дисциплін.

1.4. Атестація якості підготовки бакалавра з фізичного виховання щодо встановлення фактичної відповідності рівня освітньої підготовки вимогам ОКХ здійснюється після виконання студентами навчального плану у повному обсязі Екзаменаційною комісією вищого навчального закладу з цього фаху. Голову ЕК затверджує Вчена рада Університету.

Діагностика якості підготовки бакалаврів здійснюється під час атестації бакалаврів у терміни, що передбачені навчальним планом.

Розділ 2.

Етапи та загальний зміст комплексного кваліфікаційного екзамену

2.1. Комплексний кваліфікаційний екзамен зі спеціалізації, що передбачає виконання певних атестаційних кваліфікаційних завдань, є адекватною формою кваліфікаційних випробувань, яка об'єктивно і надійно визначає рівень освітньої та професійної підготовки випускників вищих навчальних закладів, оцінювання ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки студентів відповідно до об'єктивних критеріїв.

Зміст теоретичних і практичних питань і завдань, що виносяться на екзамен, орієнтується на діагностику рівня опанування бакалавром професійних компетенцій, що визначені у галузевому стандарті «СВО ОКХ Київського університету імені Бориса Грінченка. Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра».

Дисципліни, що виносяться на комплексну атестацію

№ з/п	Шифр навчальної дисципліни за ОПІ	Дисципліна, що виносяться на комплексну атестацію
1	2	3
1	ВС(ТР).01	«Туристична робота в навчальних закладах»
2	ВС(ТР).02	«Методика туристичної роботи»
3	ВС(ТР). 03	«Спортивне орієнтування»

2.2. На основі узагальнених завдань випусковими кафедрами вищого навчального закладу за напрямом підготовки створюються екзаменаційні білети, що затверджуються відповідними кафедрами (додаток).

До екзаменаційних білетів входять питання, спрямовані на виявлення у студентів загальнотеоретичних знань, вміння застосовувати інтегровані знання програмового матеріалу при вирішенні практичних завдань, власної думки та особистісного ставлення. Питання екзаменаційних білетів, що охоплювали увесь зміст програми з дисциплін, мають не тільки репродуктивний, а й проблемно-пошуковий характер.

Питання екзаменаційних білетів орієнтовані на перевірку системи знань випускника та його уміння чітко будувати свою відповідь із використанням належної кількості фактів й аргументів, оперуванням відповідним ілюстративним матеріалом для доведення висловленого.

Орієнтовні питання комплексного кваліфікаційного екзамену зі спеціалізації «Методика туристичної роботи».

ТУРИСТИЧНА РОБОТА В НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

1. Розкрийте зміст туристичної діяльності в навчальних закладах освіти та визначте вплив занять спортивним орієнтуванням на організм школяра.
2. Назвіть три групи завдань, які вирішуються засобами туризму і краєзнавства.
3. Надайте визначення понять: екскурсія, подорож, подорожуючий, туризм, турист, екскурсант.
4. Визначте вплив туристичної роботи на розвиток морально-вольових та фізичних якостей школярів.
5. Надайте класифікацію видів туризму з використанням активних засобів пересування. Охарактеризуйте плановий, самодіяльний, внутрішній та зовнішній види туризму.
6. Охарактеризуйте найпоширеніші організаційні форми туристсько-краєзнавчої діяльності (гурток, секція, клуб, товариство).
7. Надайте характеристику основних етапів туристсько-краєзнавчої роботи.
8. Розкрийте сутність методів спостережень (опис, вимірювання, відео та аудіо спостереження) охарактеризуйте включене та невключене, відкрите та приховане види спостережень.
9. Розкрийте організацію секційної та гурткової роботи у навчальному закладі, опишіть планування туристично-краєзнавчої роботи навчального закладу.
10. Назвіть правила та вимоги до наукового спостереження, визначте чинники, які впливають на процес спостереження.
11. Надайте загальні рекомендації з ефективної організації бесіди (інтерв'ю).
12. Охарактеризуйте метод анкетування, розкрийте правила складання анкети та проведення анкетування.
13. Поясніть способи інформативного і компактного записування даних спостережень.
14. Опишіть топографічну підготовку туриста-краєзнавця, охарактеризуйте вміння орієнтуватися на місцевості за компасом і картою.
15. Назвіть особливості організації проведення навчально-тренувального походу та вимоги до його учасників.

16. Визначте особливості організації походів вихідного дня для школярів молодших, середніх та старших класів.
17. Назвіть вимоги до ведення змістовної частини польового щоденника дослідника-краєзнавця.
18. Поясніть методи збереження та поширення туристсько-краєзнавчої інформації (шкільний краєзнавчий музей, тематичні екскурсії, путівники, довідники, альбоми, туристські карти тощо).
19. Охарактеризуйте комплектування фондів шкільного краєзнавчого музею (основні етапи роботи).
20. Охарактеризуйте особливості організації фенологічних спостережень в туристсько-краєзнавчому поході та в умовах краєзнавчого гуртка в школі.
21. Розкрийте сутність методики метеорологічних спостережень.
22. Назвіть правила безпеки на стаціонарних заняттях з туризму у навчальних закладах.
23. Проаналізуйте особливості організації та порядок проведення екскурсій. Опишіть заходи забезпечення безпеки при проведенні екскурсій з використанням транспорту.
24. Поясніть правила складання туристичного рюкзаку.
25. Надайте значення топографічної підготовки. Опишіть масштаби карт, рельєф та способи його зображення, види умовних позначок спортивних карт.
26. Складіть меню для одноденного походу для 12 дітей першокласників.
27. Розкрийте суть морально-вольового виховання засобами туризму.
28. Поясніть структуру паспорту екологічної стежки.
29. Охарактеризуйте зміст модулю «Туризм» першого року навчання програми «Фізична культура в школі».
30. Надайте перелік обладнання потрібного для засвоєння програми туристичного гуртка у загальноосвітній школі.

МЕТОДИКА ТУРИСТИЧНОЇ РОБОТИ

1. Поясніть та обґрунтуйте розподіл групового спорядження серед учасників походу.
2. Надайте характеристику основних видів туризму (пішохідного, гірського, лижного, водного та велосипедного).
3. Поясніть сутність підбору особистого спорядження учасника пішохідного походу.

4. Визначте та охарактеризуйте особливості проведення екскурсій з використанням автомобільного та залізничного транспорту. Назвіть вимоги безпеки під час велосипедних подорожей.
5. Перерахуйте методи краєзнавчих спостережень на маршруті, охарактеризуйте методи фіксації інформації під час туристського походу.
6. Охарактеризуйте вибір місця проведення походу та розробку маршруту, поясніть добір спорядження та кошторис походу.
7. Поясніть правила пересування у пішохідному та велосипедному поході.
8. Поясніть, які технічні етапи може включати в себе крос-похід на змаганнях з техніки пішохідного туризму.
9. Назвіть загальні вимоги до організації та проведення змагань з туризму, охарактеризуйте Положення про змагання, опишіть заходи безпеки змагань.
10. Охарактеризуйте розділи положення про змагання з туризму (матеріально-технічне забезпечення змагань, склад суддівської колегії, обов'язки суддів).
11. Поясніть основні вимоги при подоланні природних і штучних перешкод у поході.
12. Поясніть методику складання меню походу.
13. Надайте опис звіту пішохідного походу.
14. Опишіть вимоги пересування у польових умовах: порядок і режим руху, страхівка і самострахівка під час руху, додання водних перешкод.
15. Охарактеризуйте організацію суддівства, склад головної суддівської колегії, протести та порядок їх розгляду під час проведення змагань з туризму. Оформлення документації змагань. Визначте медичне забезпечення масових заходів з туризму.
16. Охарактеризуйте заходи щодо охорони природи під час змагань.
17. Опишіть організацію харчування та вимоги щодо безпеки під час одноденного походу.
18. Поясніть відмінності календарного плану походу та графіку руху групи на маршруті.
19. Поясніть методику підготовки звіту про туристичну подорож.
20. Охарактеризуйте організацію страхівки під час руху.
21. Охарактеризуйте організацію самострахівки під час руху групи.
22. Напишіть список особистого спорядження для пішохідного туризму.
23. Поясніть особливості підбору і розподілу групового спорядження.
24. Поясніть особливості організації харчування у туристському поході.
25. Поясніть методику урегулювання конфліктів учасників походу.
26. Опишіть вимоги до особистості керівника походу.
27. Опишіть вимоги до особистості зав.госпу походу

28. Охарактеризуйте рух пішки по пересіченій місцевості. Поясніть подолання водних перешкод.
29. Опишіть особистості підготовки похідної документації.
30. Назвіть класифікацію походів.

СПОРТИВНЕ ОРІЕНТУВАННЯ

1. Назвіть засоби пересування на місцевості, опишіть техніку взяття КП.
2. Охарактеризуйте психологічну підготовку у спортивному орієнтуванні. Визначте роль зорової пам'яті, значення морально-вольової підготовки, здатність до контролю емоційного стану тих, що займаються.
3. Опишіть рух за рельєфом місцевості з використанням лінійних, точкових та площинних орієнтирів в підготовці орієнтувальника.
4. Надайте характеристику термінів «план» і «мапа». Розкрийте значення кольорів мапи.
5. Поясніть особливості вибору шляху та швидкості проходження траси в спортивному орієнтуванні. Поясніть правила безпеки життєдіяльності під час тренувань.
6. Опишіть методику навчання умовним знакам, роботи з компасом, визначення азимуту на карті, визначення понять "грубий азимут" і "точний азимут", вимірювання відстані на місцевості.
7. Охарактеризуйте вправи на відновлення орієнтації у випадку її втрати.
8. Визначте алгоритм дій орієнтувальника на КП.
9. Охарактеризуйте організацію роботи секретаріату змагань з туризму.
10. Надайте значення топографічної підготовки. Масштаби карт. Рельєф та способи його зображення. Види умовних позначок спортивних карт.
11. Надайте характеристику змагань зі спортивного орієнтування у заданому напрямку по маркованій трасі та за вибором.
12. Охарактеризуйте заходи щодо охорони природи під час змагань.
13. Охарактеризуйте вимоги до місця проведення змагань зі спортивного орієнтування: облаштування дистанції змагань, розташування КП на місцевості.
14. Визначте швидкість руху в залежності від ділянок місцевості, вкажіть помилки у техніко-тактичних діях спортсменів-орієнтувальників.
15. Охарактеризуйте способи вимірювання відстані по карті.
16. Опишіть техніку взяття і відмітки на КП.
17. Поясніть вимоги щодо розташування КП на місцевості.
18. Охарактеризуйте матеріально-технічне забезпечення змагань.

19. Поясніть склад суддівської колегії. Обов'язки суддів.
20. Опишіть особливості проведення змагань з орієнтування на лижах.
21. Поясніть призначення компасу, перерахуйте його модифікації.
22. Надайте визначення азимуту.
23. Поясніть як визначити напрямок руху за азимутом.
24. Розкрийте особливості техніки бігу орієнтувальника.
25. Поясніть поняття «читання карти» (точно, грубо).
26. Поясніть яку інформації дають просіки та квартальні стовпи.
27. Поясніть яку інформації дає положення сонця на небосхилі.
28. Поясніть зміст засобів підготовки у перехідному періоді.
29. Визначте особливості харчування спортсмена-орієнтувальника.
30. Методика навчання техніці бігу по місцевості.

Зразок практичного завдання

1. Наведіть приклади використання мотузок у подоланні водних природних перешкод.
2. Намалюйте знаки, якими на карті позначають види рослинності.
3. Складіть меню дводенного пішохідного походу та визначте вагу продуктів на одного учасника.
4. Наведіть приклад розробки комбінованого туристичного маршруту.
5. Намалюйте знаки, якими на карті позначають гідрологічні об'єкти.
6. Складіть план проведення свята «День туриста» у школі.
7. Складіть план проведення першого гурткового заняття з орієнтування.
8. Опишіть особливості проведення занять у гуртках та секціях та складіть план проведення першого гурткового заняття з орієнтування.
9. Складіть сценарій розважальних заходів туристичного зльоту.
10. Намалюйте знаки якими на карті позначають форми рельєфу.
11. Складіть календар спортивно-масових заходів з туристичної роботи для загальноосвітнього закладу на навчальний рік.
12. Складіть програму проведення екскурсії з учнями середнього шкільного віку.
13. Складіть програму проведення походу вихідного дня, надайте методичні рекомендації та опишіть особливості його проведення.
14. Розробіть програму проведення спортивних та рухливих ігор при підготовці орієнтувальника у ЗНЗ. Характеристика підготовки до гри, організації граючих, керівництва та суддівства під час гри, підведення підсумків.
15. Покажіть на мапі бергштрих, поясніть його призначення.
16. Розрахуйте вагу рюкзака для учасників туристського походу (Маша-12 років, 41 кг; Іван – 14 років, вага 52 кг., Дмитро 15 років, вага 70 кг).

17. Надайте характеристику розвитку фізичних якостей туриста та розробіть комплекс фізичних вправ, спрямованих на індивідуальну підготовку до походу першого ступеня складності.
18. Наведіть приклад завдань для розвитку зорової пам'яті за допомогою спортивної карти.
19. Наведіть приклад розробки туристичного маршруту за допомогою картографічного матеріалу.
20. Складіть програму занять для учнів туристського гуртка 1-го рівня навчання.
21. Складіть календарний план заходів туристичного гуртка з туризму.
22. Розробіть план спортивно-масового заходу з туризму для дітей початкових класів.
23. Розробіть план спортивно-масового заходу з туризму для учнів старших класів.
24. Розробіть маршрут оздоровчого пішохідного походу для дітей молодшого шкільного віку та поясніть його значення.
25. Поясніть як складати рюкзак.
26. Поясніть як організувати рух по жердинам і купинам.
27. Поясніть організацію переправи на річці бродом.
28. Поясніть як подається сигнал про допомогу в екстремальних ситуаціях, що можуть виникнути під час туристичного походу.
29. Складіть меню трьохденного походу та визначте вагу продуктів на одного учасника походу.
30. Визначте фактори небезпеки у туризмі та способи їх подолання.
31. Складіть кошторис пішохідного не категорійного походу на 12 днів (8 учасників).

3. Організація діагностики якості підготовки

3.1. Порядок створення і робота екзаменаційної комісії

Екзаменаційна комісія створюється щорічно для проведення атестації – комплексних екзаменів і захисту кваліфікаційних робіт та діє протягом календарного року як єдина для денної, заочної форм навчання та екстернату з кожної спеціальності.

До складу комісії входять викладачі випускаючих та профільних кафедр, провідні фахівці. Персональний склад ЕК затверджується ректором не пізніше ніж за місяць до початку роботи.

Графік роботи комісії затверджується ректором.

Регламент засідань ЕК встановлює її голова.

Рішення ЕК про оцінку, а також про присвоєння випускнику освітнього рівня та кваліфікації, видачу йому документа про освіту і кваліфікацію приймається на закритому засіданні відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів

комісії, які брали участь у засіданні. Голос голови ЕК є вирішальним при однаковій кількості голосів.

Засідання ЕК протоколюються. У протоколи вносяться:

- оцінки складання комплексного кваліфікаційного екзамену;
- запитання до випускника з боку членів та голови ЕК;
- окремі думки членів ЕК;
- здобуті освітній рівень і кваліфікація;
- назва документа про освіту і кваліфікацію (з відзнакою чи без відзнаки), який видається випускнику;
- інші відомості.

Протоколи підписують голова та члени ЕК, які брали участь у засіданні. Результати захисту кваліфікаційних робіт визначаються оцінками за **100-бальною** системою ECTS та оголошуються того ж дня після оформлення протоколів засідання ЕК.

Після закінчення роботи ЕК голова складає звіт та подає його до навчального відділу. У звіті аналізується успішність складання комплексного іспиту зі спеціалізації, якість відповідей на питання екзаменаційних білетів, уміння випускників застосовувати знання при вирішенні виробничих проблемних ситуацій, недоліки в підготовці, рекомендації щодо вдосконалення навчального процесу.

Звіти голів ЕК і результати комплексної атестації обговорюються на засіданні ради Інституту.

4. Критерії оцінювання якості підготовки

На комплексну атестацію винесено основні питання дисциплін блоку спеціалізації, що дасть змогу перевірити стан підготовки майбутніх вчителів, виявити їхнє вміння самостійно поповнювати свої знання, орієнтуватися у питаннях організації туристичної роботи з представниками різних верств населення.

При узагальненні оцінювання відповідей на екзамені члени комісії користуються такими вимогами й критеріями:

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за шкалою ECTS	Критерії оцінювання
90-100	A	студент, який продемонстрував всебічні, систематичні й глибокі знання програмового матеріалу, вільно володіє спеціальною термінологією, викладає матеріал послідовно, правильно застосовує теоретичні знання з різних дисциплін для розв'язання практичних завдань; уміє розробляти методику вирішення дослідницьких проблем, використовуючи при цьому новітні досягнення педагогіки, психології, анатомії, фізіології і

		гігієни, валеології; припускається 2-3 неточності у викладенні матеріалу, які не призводять до помилкових висновків і рішень
82-89 75-81	B C	студент, який достатньо розкриває основний зміст теоретичних питань, володіє навичками аналізу, вміє теоретично обґрунтувати й застосувати набуті знання з методики фізичного виховання; правильно використовує професійну термінологію, не допускає у відповіді грубих помилок; має несуттєві помилки у висновках, узагальненнях, які не спотворюють зміст відповіді
66-74 60-65	D E	студент, який в основному правильно відповідає на питання, але викладає матеріал неповно, не завжди послідовно; відчуває певні труднощі у застосуванні теоретичного матеріалу для виконання практичних завдань; помиляється в застосуванні професійної термінології
35-59	FX	студент, який не може розкрити основний зміст теоретичних питань, не володіє навичками застосування набутих знань для виконання практичних завдань; не володіє професійною термінологією; допускає грубі помилки в остаточних висновках

Набуті знання та вміння оцінюються за **критеріями**:

За кожне теоретичне питання випускник може максимально отримати 30 балів, за практичне – 40 балів. Оцінка знань випускників з дисциплін є комплексною, становить еквівалент усієї сукупності теоретичних відомостей, умінь і навичок, набутих у процесі вивчення зазначених курсів.

Перше питання стосується організації туристичної роботи в навчальних закладах.

25-30 балів – випускник дає вичерпну відповідь на поставлене питання і виявляє глибокі ґрунтовні знання з певної теми, демонструє знання загальних розділів і тем, прийомів та конкретних методів організації туристичної роботи в навчальних закладах, висвітлює не тільки теоретичний матеріал, різні погляди вчених на певну проблему, а й наводяться влучні приклади, демонструє спроможність мислити нестандартно, давати оригінальне тлумачення проблем, здатність самостійно інтерпретувати, узагальнювати, робити висновки на основі конкретного матеріалу.

20-24 бали – випускник правильно і майже в достатньому обсязі дає відповідь на поставлене питання, що підтверджує його глибокі знання з дисциплін, демонструє розуміння специфіки масової фізичної культури та фізкультурно-оздоровчої діяльності, аналізує її та володіє термінологічним та понятійним апаратом фізичного виховання та спорту. Наявні незначні, не грубі помилки.

15-19 балів – випускник недостатньо орієнтується в матеріалі, відчуває певні труднощі у застосуванні теоретичного матеріалу, помиляється в застосуванні професійної термінології, поверхово розуміє особливості та специфіку організації

занять з масової фізичної культури та їх вплив на здоров'я людини. Наявні суттєві помилки.

1-14 балів – випускник не може викласти зміст питання, погано орієнтується у навчальному матеріалі, не вміє на належному рівні оперувати термінологічним та понятійним апаратом, не володіє навичками застосування набутих знань. Інколи звучать завчені напам'ять фрази, які випускник не може чітко пояснити; відсутні приклади, допускаються грубі фактичні помилки.

Друге питання – стосується методики туристичної роботи, а також особливостей організації та проведення туристично - спортивних заходів та спортивного орієнтування.

25-30 балів – випускник дає вичерпну відповідь на поставлене питання і виявляє глибокі ґрунтовні знання з певної теми, демонструє знання з особливостей методики туристичної роботи, демонструє ґрунтовні знання та здатність до планування і організації масових туристичних та спортивних заходів в загальноосвітніх навчальних закладах, висвітлює не тільки теоретичний матеріал, різні погляди вчених на певну проблему, а й наводяться влучні приклади, демонструє спроможність мислити нестандартно, давати оригінальне тлумачення проблем, здатність самостійно інтерпретувати, узагальнювати, робити висновки на основі конкретного матеріалу.

20-24 бали – студент засвідчує високий рівень осмислення вивченого, спроможний логічно, аргументовано, чітко, точно і вільно висловлювати власні думки, не допускає фактичних помилок. Студент виявляє знання з основ методики організації туристичної роботи, може надати характеристику особливостям проведення туристичних заходів. Наявні незначні, не грубі помилки.

15-19 балів – випускник недостатньо орієнтується в матеріалі, відчуває певні труднощі у застосуванні теоретичного матеріалу, помиляється в застосуванні професійної термінології, поверхово розуміє особливості та специфіку організації туристичної роботи та особливості проведення туристичних заходів. Наявні суттєві помилки.

1-14 балів – випускник не може викласти зміст питання, погано орієнтується у навчальному матеріалі, не вміє на належному рівні оперувати термінологічним та понятійним апаратом, не володіє навичками застосування набутих знань. Інколи звучать завчені напам'ять фрази, які випускник не може чітко пояснити; відсутні приклади, допускаються грубі фактичні помилки.

Третє – практичне завдання.

30-40 балів виставляється за те, що:

випускник повністю оволодів теоретичним матеріалом, логічно і послідовно застосовує його при виконанні практичного завдання; виявляє творчий підхід до вивченого; засвідчує ознаки самостійної життєвої позиції, виявляє здатність застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності вчителя фізичної культури.

19-29 балів виставляється за те, що:

Студент досить впевнено і послідовно застосовує теоретичні знання при виконанні практичного завдання, але не спроможний самостійно завершити завдання, що потребують навичок стратегічного планування та використання творчого мислення. Здатен зв'язно висловлюватися, добре відтворювати вивчений матеріал.

1-18 балів виставляється за те, що:

студент не зміг самостійно завершити практичне завдання, його відповідь характеризується низьким рівнем усвідомлення; допускаються грубі фактичні помилки; погано орієнтується у навчальному матеріалі.

При оцінюванні відповіді студента члени екзаменаційної комісії керуються такими критеріями:

- правильність, змістовність, аргументованість відповідей;
- уміння проілюструвати теоретичний матеріал власними прикладами;
- уміння застосувати теоретичні знання з різних дисциплін для розв'язання практичних завдань;
- уміння самостійно зробити висновки з наведених фактів;
- володіння нормами літературної мови і культури усної відповіді.

Під час іспиту студент повинен продемонструвати такі знання й уміння:

Знати:

- загальні питання теорії, методики й організації різних форм, засобів і методів туристичної роботи;
- окремі методичні й організаційні форми з туризму;
- досвід організації і впровадження різних форм занять, апробованих у навчальних закладах, за місцем проживання та відпочинку населення;
- організаційні аспекти туристичної роботи;
- організаційні аспекти різних видів спортивних заходів;
- особливості планування туристичних злетів, змагань;
- основні принципи організації секційної та гурткової роботи;
- специфічні особливості функціонування центрів дитячого туризму та краєзнавства учнівської молоді;
- методику організації позакласної роботи та додаткової освіти школярів;
- методичні аспекти курування клубною та гуртковою діяльністю.

Вміти:

- працювати з літературою загального і спеціального напрямку за тематикою дисциплін «Туристична робота в навчальних закладах», «Методика туристичної роботи», «Спортивне орієнтування».
- творчо використовувати отримані знання під час розв'язування ситуаційних завдань;
- проводити погулянки та екскурсії з школярами різного віку;
- використовувати методичний досвід з організації туристичних заходів;
- підготувати положення про проведення змагань з орієнтування;

- підготувати план проведення туристичного заходу;
- володіти науково-методичними даними з методики організації гурткової роботи;
- організувати позакласну роботу дітей різного віку;
- підготувати проект гуртка туристично-спортивної спрямованості;
- уміти використовувати отримані знання у майбутній практичній діяльності.

5. Методичне забезпечення комплексної атестації

Методичні матеріали мають забезпечити самостійну роботу студента з підготовки до комплексної атестації.

Методичні матеріали розробляються випускаючими кафедрами, розглядаються і затверджуються вченою радою Інституту.

Методичні рекомендації щодо самостійної роботи підготовки студента до комплексної атестації подаються за наступною структурою.

- методичні рекомендації до написання бакалаврських робіт;
- методичні рекомендації до складання комплексного кваліфікаційного екзамену.

Документи про освіту та кваліфікацію

Здобувачі освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр”, які успішно пройшли атестацію, отримують диплом про здобуття відповідного рівня вищої освіти за відповідним напрямом підготовки та кваліфікації бакалавра.

Умовами, за якими ЕК може прийняти рішення про видачу студентові диплома з відзнакою, є:

- всі оцінки з курсових робіт / проектів та практик, з яких робочим навчальним планом передбачено оцінювання дорівнюють «А» за рейтинговою шкалою оцінювання (значення оцінки - «відмінно»);
- відсоток підсумкових оцінок «А» за рейтинговою шкалою оцінювання (значення оцінки - «відмінно»), з усіх навчальних дисциплін, з яких робочим навчальним планом передбачено оцінювання, складає не менше ніж 75%, з інших навчальних дисциплін оцінка дорівнює «В» за рейтинговою шкалою оцінювання (значення оцінки - «дуже добре»);
- студент захистив дипломну, магістерську роботу / проект, склав випускні екзамени на оцінку «А» за рейтинговою шкалою оцінювання (значення оцінки - «відмінно»).

Перескладання студентами оцінок для підвищення результатів навчання не дозволяється. Отримання студентом незадовільної оцінки на одному з випускних екзаменів не позбавляє його права продовжувати проходити наступні етапи

Атестації. Студент, який не склав випускний екзамен, або не з'явився на випускний екзамен без поважних причин, відраховується з університету як такий, що не пройшов Атестації.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бутенко Г. А. Средства оздоровительного туризма и ориентирования как основа рекреационно-оздоровительной технологии для детей младшего школьного возраста / Г. А. Бутенко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. – Чернігів, 2015. – Вип. 129, т. 3. – С. 36–41.
2. Благий А. Л., Андреева Е.В., Оздоровительный туризм и ориентирование // Методические рекомендации к практическим занятиям. – К. 1997. – 28 с.
3. Вяткин Л.А., Сидорчук Е.В. и др. Туризм и спортивное ориентирование. – М.: Академия, 2001. – 207 с.
4. Ганопольский В.И. и др. Туризм и спортивное ориентирование. Учебник для институтов и техникумов физической культуры. М., 1987.
5. Глобальний етичний кодекс туризму. Збірник нормативно-правових актів “Туризм в Україні”, т.5, під заг. ред. Вихристенка Б.І., “ІВА”, м. Ужгород, 2000р.
6. Головач І. І. Використання основних форм екологічного туризму у фізичному вихованні школярів / І.І.Головач // Спортивний вісник Придніпров'я . – 2014. – № 1. – С.37 – 41.
7. Грабовський Ю.А., Скалій О.В., Скалій Т.В. Спортивний туризм. Навчальний посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. – 304 с.
8. Дехтяр В.Д. Основи оздоровчо - спортивного туризму: Навч. Посібник. – К.: Науковий світ, 2003. – 203 с.
9. Дмитрук О.Ю., Щур Ю.В. Спортивно-оздоровчий туризм. Навчальний посібник. – К.: «Альтерпрес», 2008. – 280 с.
10. Закон України "Про музей та музейну справу". Відомчі нормативні документи про музей при навчальному закладі системи Міністерства освіти і науки України (наказ МОН України від 2006 року № 640)
11. Остапец А.А. Педагогика туристско-краеведческой работы в школе. М., 1986.
12. Машинський С. Навчальний посібник: спортивне орієнтування. – Полтава., 2015. [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http://reshetylivka-rctkum.edu.poltava.ua/Files/downloads/Спортивне%20орієнтування%20\(навчальний%20посібник,%202015\).pdf](http://reshetylivka-rctkum.edu.poltava.ua/Files/downloads/Спортивне%20орієнтування%20(навчальний%20посібник,%202015).pdf)

13. Панкова Є. В. Туристичне краєзнавство : навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації / Є. В. Панкова. – 3-те вид., перероб. та доп. – Київ : Альтерпрес, 2009. – 356 с.
14. Положення про суддів зі спорту (Наказ Держкоммолодьспорттуризму України №1007 від 30.06.2000р.).
15. Правила проведення туристських подорожей з учнівською і студентською молоддю України. Наказ Міністерства України № 96 від 06.04.1999р.
16. Про класифікацію маршрутів туристських спортивних походів (Постанова Президії ФСТУ 08.12.01р.), Інформаційно-методичний збірник “Спортивний туризм” №2, 2002р.
17. Романенко О.В. Туризм та спортивне орієнтування: Навчально-методичні рекомендації. – К.: КУТЕП, 2003. – 74 с.29.
18. Сокол Т. Г., Основи туристичної діяльності. Посібник. К. Грамота, 2006-264 с.
19. Соколов В.А., Штангей Ю.В., Петрова І. В. Спортивний туризм на сучасному етапі. Матер. МНПК “Туризм у ХХІ столітті : глобальні тенденції і регіональні особливості”, Київ, 2002.
20. Соколов В.А., Ильин В.С. Велосипедний туризм. М., 1992. .
21. “Спортивний туризм”, “Інформаційно-методичний збірник”, ФСТУ, №1. – 2001р.
22. Спортивний туризм. Правила змагань змагань – К.:Держ. комітет молод. Політики, спорту і туризму України, 2001. – 69 с.
23. Хартія туризму. Збірник нормативно-правових актів “Туризм в Україні”, т.5, під заг. ред. Вихристенка Б.І., “ІВА”, м. Ужгород, 2000р.

ДОДАТКОВА

1. Самолук А. Творча активність учнів основної школи у процесі туристсько-краєзнавчої роботи як одна із проблем сучасної педагогічної теорії/ А. Самолук // Фізична культура, спорт та здоров'я нації: зб. праць. – Вінниця, 2013.– Вип. 16. – С. 53 – 57.
2. Комаровский Е. Неотложная помощь. Справочник для родителей / Евгений Комаровский. – М., Эксмо-Пресс, 2011. – 400 с.
3. Комаровский Е. Дневничок / Евгений Комаровский. – М., Эксмо, 2012. – 320 с.
4. www.feofaniya.kiev.ua/ecological-education
5. www.readbooks.com/book

**Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту**

«ПОГОДЖЕНО»

Проректор

з науково-методичної
та навчальної роботи_____ О.Б. Жильцов
«__»_____ 2018 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою

Факультету здоров'я, фізичного виховання
і спорту,протокол № ____ від «__»_____ 2018 р.
Вчений секретар _____

Напрямок підготовки: 6.010201 Фізичне виховання
(освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр»)

Комплексний екзамен
зі спеціалізації «Методика туристичної роботи»

Екзаменаційний білет №1

31. Розкрийте зміст туристичної діяльності в навчальних закладах освіти та визначте вплив занять спортивним орієнтуванням на організм школяра.
32. Поясніть та обґрунтуйте розподіл групового спорядження серед учасників походу.
33. Складіть звіт пішохідного походу.

Затверджено

на засіданні кафедри фізичного
виховання і педагогіки спорту
протокол № 8 від «15» березня 2018 р.
завідувач кафедри _____ Л.В. Ясько